

8/12/09
NOT REPORTABLE

IN DIE NOORD GAUTENG HOE HOF, PRETORIA

[REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA]

HAAL DEUR WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE

(1) RAPPOORTEERBAAR: ☒ JA NEE.

(2) VAN BELANG VIR ANDER REGTERS: ☒ JA NEE.

(3) HERSIEN. ☒

3/12/09

DATUM

HANDTEKENING

SAAKNUMMER: A 362/2009: 23.11.2009

In die saak tussen :

KOBUS MOOLMAN

Appellant

en

DIE STAAT

Respondent

UITSpraak

1.

Die Appellant het in die Streekhof te Benoni tereggestaan op 'n aanklag van poging tot moord en is skuldig bevind en is 5 jaar gevangenisstraf opgelê. Die Appellant kom nou in hoër beroep teen die skuldigbevinding sowel as die vonnis.

2.

Die Appellant se regsverteenwoordiger het 2 hoofpunte geopper in kritiek teen die skuldigbevinding. Die eerste een is dat die Landdros haarself moes rekuseer van die verrigtinge omdat sy die borgeansoek ook hanteer het en

tweedens dat die Landdros versuim het om die getuies van die Staat se weergawes na behore te ontleed en by gevolg nie bevind het nie dat die beskuldigde/Appellant se weergawe redelik moontlik waar kan wees.

3.

By die aanvang van die verhoor en voordat die klaagster getuig het, het die Hof *a quo* pertinent aan die verdediging gestel dat sy reeds sekere getuienis aangehoor het met betrekking tot die meriete van die saak tydens 'n borgaansoek. Sy het spesifiek gevra of die verdediging enige beswaar het dat sy voortgaan met die verhoor. Die verdedigingsadvokaat, Mev Botha het duidelik gesê en ek haal aan: "*Nee Edelaagbare ek het dit met my klient opgeneem, ons het nie 'n beswaar nie.*" Die verdere beswaar teen die Landdros was dat daar sekere getuienis aangebied is by die borgaansoek wat gebots het met die getuienis in die verhoor. Daar mag sulke getuienis wees maar is eerstens baie vaag en tweedens was dit slegs die ondersoekbeampte wat in effek hoorsê getuienis gegee het wat die getuies se verklarings sou behels. Onder daardie omstandighede is die botsings van geen wesenlike waarde nie te meer nog omdat die ondersoekbeampte self nie by die verhoor getuig het nie. Wat my betref is daar niks in hierdie punt nie.

4.

Daar is ook betoog dat die Landdros subjektief was omdat sy die borgeansoek gedoen het en blootgestel was aan foto's van die klaagster na die aanranding en dat sy dus subjektief beïnvloed is. Ek kan geen sodanige tekens van subjektiwiteit en vooroordeel sien nie, trouens die lees van die rekord maak 'n goeie indruk in daardie verband op die Hof.

5.

Wat betref die waarskynlikhede en geloofwaardighede het die Landdros sekere sterk bevindings gemaak. Sy het die hoofgetuie namens die Staat naamlik klaagster se dogter, Mej Kleynhans, as 'n baie goeie en objektiewe getuie bestempel. Dit is so dat daar gaan direkte getuienis is vanaf die Staat se kant oor presies hoe die klaagster aangerand is nie. Dit is gemeensaak dat daar 'n stryery was waar die klaagster by die Appellant se moeder se woning teenwoordig was. Die getuie, Kleynhans, het ook glase hoor val en breek. Dit is die Appellant se weergawe dat die klaagster geval het op die stukke glas en sodoende haar gesig geskend het met die verskeie beserings. Daar is ten minste 4 snye op haar gesig wat almal 4 tot 5 sentimeter lank is. Drie van die snye kom voor op haar voorkop. Die ander beserings is bokant haar neus, dan onder haar linker oog dan op haar lip van die onderkant van die lip tot teen die regter neusvleuel en dan een onder die onderste lip feitlik tot op

die ken. Daar blyk ook snye te wees aan die regterkant van haar mond soos inderdaad ook aangedui deur die dokter en die J88 mediese ondersoekvorm.

Sy het ook oppervlakkige snye gehad aan haar regterhand en skaafwonde op albei arms naby die elmboog. Daar was ook 'n snywond aan die agterkant van haar kop en 'n skaafwond aan die linkerkant van haar nek. Daar was ook 'n snywond bo-op die neus en kleinerige steekwondjie ook aan die linkeroog langs die neus en onder die wenkbrou van die linkeroog en nog een links van die linkeroog in 'n halfmaan.

6.

Die dokter het getuig dat hy nie hierdie wonde kan versoen opgedoen deur in glasstukke te val nie. Hy het gesê die snye sou meer oneweredig gewees het terwyl 'n mes duidelik 'n reguit skerp wond maak. Hierdie wonde was dan ook almal skerp gesnyde wonde. Verder het hy ook getuig dat as sy met haar gesig in die glasstukke geval het, sou mens nie snye verwag op dieper liggende dele van haar gesig nie maar eerder aan die uitwendige en uitstekende dele soos byvoorbeeld haar neus of ken of voorkop, waar sy geval het, maar verseker nie ook onder die neus en onder die linkeroog nie. Om daardie redes sê hy kan hy nie glo dat dit veroorsaak kon gewees het deur die val in die glasstukke nie. Daar is ongelukkig nie 'n foto of 'n beskrywing van hoe en waar die glasstukke gelê het en oor hoe 'n groot area nie.

7.

Die dokter se getuienis soos gesê was deurgaans dat eerstens 'n glas 'n onewe rand maak terwyl 'n skerp mes 'n ewe of gelyke rand sou maak. Verder het hy gesê dat indien die persoon op glasskerwe op die grond val, sal daar veelvuldige beserings wees. Dit punt is egter dat indien gekyk word na foto 2, soos ingehandig by die verhoor, en soos voorheen gemeld, is daar duidelik veelvuldige steekmerke. Afsien van die groot snywonde is daar ook klein wondjies soos gemeld bokant die linkeroog net onder die wenkbrou en ook nader na die neus toe asook die wond op die voorkant van die neus en op die regterhoek van die mond en lyk dit ook asof daar kleiner steekwondjies is bokant die regteroog. Die wonde onder die lip is ook nie in 'n reguit lyn nie maar reghoekig teenoor mekaar. Dit is vir my moeilik om te verstaan hoedat 'n persoon tydens 'n struweling so baie steke sal toedien met 'n mes in sulke verskillende posisies. Op die oog af van die foto lyk dit vir my meer soos 'n persoon wat steekwonde opgedoen het vanweë gebreekte glas waarin sy geval het. Dit sluit nie noodwendig messteke ook uit nie maar indien daar bevind word dat daar wel glassteekwonde is en in die lig van die ontkenning van die beskuldigde dat hy wel met 'n mes gestee het en sonder enige ander direkte getuienis is dit vir my moeilik om te sê dat die Staat bo redelike twyfel bewys het dat hierdie wonde slegs met 'n mes toegedien is. Maar dit sluit nie 'n aanranding met 'n mes ook uit nie. Dar moet na al die

getuienis gekyk word.

8.

Ten spyte van die voorgaande probleme van die mediese getuienis is daar een ander belangrike aspek wat aangeraak moet word. Dit is die kwessie van geloofwaardigheid, veral tussen Me Kleynhans en die Appellant. Soos vermeld het die Hof *a quo* baie waarde geheg aan Me Kleynhans se getuienis. Aan die ander kant het hy die Appellant se getuienis verwerp veral vanweë sekere weersprekings tussen hom en sy moeder wat ook namens hom getuig het. By nalees van die oorkonde en veral die getuienis van die Appellant en sy moeder kom mens tot die indruk dat die twee persone amper oor twee verskillende gebeurtenisse praat, daar is soveel verskille tussen hulle. Om net 'n paar voorbeelde te noem: Appellant sê die klaagster het sy ma gevloek. Mev Brown, die ma ontken dit. Appellant sê hy het die klaagster gestamp – Mev Brown sê dit het nie gebeur nie, sy het self by haar, wat Mev Brown is, se huis ingehardloop en teen die yskas geval. Appellant sê die klaagster het uitgehardloop en hy het agterna gegaan om te kyk of sy reg is – Mev Brown sê hy het glad nie uitgegaan nie. Die Appellant sê hy het saam met die klaagster by sy ma se huis gewag dat sy oopmaak – Mev Brown sê sy was nie daar nie, sy het eers ingehardloop nadat die Appellant reeds in die huis in is. Appellant het gesê sy het sy moeder gevloek maar die moeder sê sy het haar nie gevloek nie, maar die moeder sê hy het gesê “*come tell my*

mother how did you swear at her". Appellant sê dit het gereën en die vloer was nat - tydens kruisondervraging sê Mev Brown dat dit inderdaad nie nat was nie, alhoewel sy vroeër sê dit was nat, toe later verander sy dit dat nie nat was van die reën nie maar dat dit was nat vanweë die wyn wat uit klaagster se glas geval het. Sy bevestig inderdaad dat die vloer droog was. Dan blyk dit ook uit in Mev Brown se getuienis dat die klaagster inderdaad twee maal met haar gesig in die glasstukke geval het, terwyl daar tot op daardie stadium geen sprake daarvan was nie, maar slegs een maal. 'n Ander aspek wat uitgekom het is dat ten spyte van die kruisverhoor wat aan die klaagster en Me Kleynhans gestel is dat dit inderdaad die glas is wat haar gesig geskend het, blyk dit nou onder kruisverhoor van die Appellant en sy getuie dat hulle nie eers seker is dit was die glas nie, want nie een het dit behoorlik gesien nie. Dit was suiwer spekulاسie van hulle kant af.

9.

In die lig van die voorgaande kan ek nie anders nie as om met die Hof a *quo* saam te stem dat die Appellant se getuienis hoegenaamd nie aanvaarbaar is nie. Aan die ander kant is daar sekere getuienis wat uitgekom het, veral Me Kleynhans se getuienis, wat so spontaan uitgekom het, dat mens nie anders kan nie as om dit as geloofwaardig te aanvaar. In kruisondervraging meld sy dat een van haar skerp messe uit haar kombuis weg is en dat sy inderdaad

vir die Appellant se suster gevra het om dit by haar moeder te gaan kry. Dit was vir haar duidelik dat die Appellant die betrokke aand met die messe gespeel het. Dit is toe teruggesit in die houer maar die volgende dag toe sy opruim het sy opgemerk dat die een mes weg is. Interessant sê sy ook dat as dit sou gereën het in die aand sou daar nie bloed voor die Appellant se ma se huis gelê het nie en dat dit weggespoel sou gewees het. Die ander interessante ding wat Me Kleynhans gemerk het, is dat die Appellant 'n klein sny merkje aan sy hand gehad het en in die gesig – dit is egter nooit opgeklaar waar dit vandaan sou kom nie. Indie glet word op die skaafmerke, moes daar 'n struweling van 'n aard gewees het.

10.

Al hierdie faktore lei my tot die onvermydelike gevolg dat die klaagster alleen in die Appellant se ma se huis beseer kon gewees het, dat alhoewel van die beserings miskien deur glasstukke veroorsaak is, was daar verseker definitiewe snymerke soos deur die dokter getuig. Ten minste drie van die groot snymerke was, wat my aanbetref, bo redelike twyfel aangebring deur 'n mes. In die omstandighede kan ek nie foutvind met die skuldigbevinding nie.

11.

Wat betref vonnis, is die enigste vraag eintlik of die vonnis nie te lig is nie.

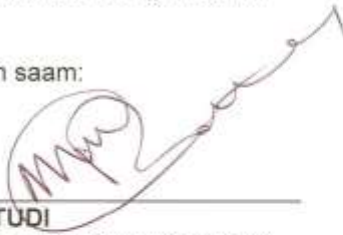
Daar is nie vooraf kennis gegee in die verband aan die partye nie en veral in die lig van die feit dat Appellant 'n eerste oortreder is, en dat drank betrokke was by die hele aangeleentheid, is ek nie die mening toegedaan dat dit geregverdig is om op hierdie stadium in te meng met die vonnis nie. Oigens is ek tevrede dat die Landdros 'n behoorlike diskresie uitgeoefen het en dat die vonnis in die omstandighede heel gepas is. Ek stel dan voor dat die skuldigbevinding en vonnis bekragtig word.

Dit word so gelas.

R D CLAASSEN
Regter van die Hooggeregshof

Ek stem saam:

L PHATUDI
Regter van die Hooggeregshof